

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 3678
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 175
Ημερομ. Κατάθεσης: 8/3/2024

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
Κοινοβουλευτική Ομάδα

Αθήνα, 5 Μαρτίου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ – Α.Κ.Ε.

ΠΡΟΣ : την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κυρία Δόμνα Μιχαηλίδου
την Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κυρία Σοφία Ζαχαράκη

ΘΕΜΑ: «Εκτός του Προγράμματος “Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία” η Κρήτη»

Κυρίες Υπουργοί,

Με τον ν. 4837/2021 θεσπίστηκε το πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» οι διατάξεις το οποίου βασίζονται στο Άρθρο 19 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία για την «Ανεξάρτητη Διαβίωση και Ένταξη στην Κοινωνία». Σύμφωνα με το Άρθρο 33 «η υπηρεσία εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο ενός συστήματος κοινωνικής υποστήριξης για τα άτομα με αναπηρία με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής αυτών και των οικογενειών τους, συνδέεται με το δικαίωμά τους στην ανεξάρτητη διαβίωση και τη συμπερίληψή τους στην κοινωνία και συμβάλλει στην αποτροπή της περιθωριοποίησης και ιδρυματοποίησης τους». Το συγκεκριμένο πιλοτικό πρόγραμμα αφορά 2.250 ΑμεΑ, εκ των οποίων τα 1.250 βρίσκονται στην Περιφέρεια, και χρηματοδοτείται με 42 εκατομμύρια ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) της Ε.Ε. και η μετέπειτα πανελλαδική του εφαρμογή θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΣΠΑ με 320 εκατομμύρια ευρώ. Παρά την αναγνώριση ότι το εν λόγω Πρόγραμμα βρίσκεται σε πιλοτική εφαρμογή έχουν σημειωθεί ορισμένες δυσλειτουργίες και αδικίες που πλήττουν τόσο την αξιοπιστία όσο και την αποτελεσματικότητά του.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Άρθρο 36 παρ. 2 «επιλέξιμοι ωφελούμενοι, κατά την πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος, είναι άτομα ηλικίας 16 έως 65 ετών με πιστοποιημένη αναπηρία (κινητική, νοητική, αναπτυξιακή ή αισθητηριακή)». Με την εν λόγω διάταξη λαμβάνει χώρα ένας αποκλεισμός δύο ευαίσθητων ηλικιακών κατηγοριών και μία διακρίνουσα μεταχείριση εις βάρος αυτών των δύο ηλικιακών ομάδων, δεδομένου ότι δεν υπάρχει κανένα άλλο εν ισχύ αντίστοιχο πρόγραμμα από το οποίο θα μπορούσαν να ωφεληθούν. Η διάκριση αυτή έρχεται σε αντίθεση τόσο

με τις αρχές και τον σκοπό της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, του Συμφώνου για τα Δικαιώματα του Παιδιού, όσο και της Στρατηγικής της Ε.Ε. για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ 2021-2030.

Στην ίδια κατεύθυνση και βάσει της παραγράφου 4 του Άρθρου 11 του ίδιου νόμου «δεν επιτρέπεται η παροχή Προσωπικής Βοήθειας από πρόσωπο που συνδέεται με τον Ωφελούμενο με σχέση γάμου, συμφώνου συμβίωσης, συγγένεια α' ή β' βαθμού». Αυτός ο αποκλεισμός των συγγενικών προσώπων από Προσωπικοί Βοηθοί θεωρείται άδικος και δεν έχει καμία απολύτως επαφή με την πραγματικότητα, καθώς έτσι και αλλιώς, κατά την πλειοψηφία των περιπτώσεων, οι συγγενείς των ΑμεΑ είναι εκείνοι που τους βοηθούν μέχρι τώρα.

Επιπλέον, η διαδικασία της επιλογής η οποία έγινε μέσω ενός αλγορίθμου που βασίστηκε σε ποσοτώσεις ανά είδος αναπηρίας και κοινωνικά και εισοδηματικά κριτήρια, φαίνεται πως απέκλεισε άτομα με μεγάλο ποσοστό αναπηρίας και ιδιαίτερα τις ομάδες με πολλαπλές αναπηρίες. Σε αυτή την προχειρότητα, έρχονται και οι καταγγελίες των προσωπικών βοηθών σε ΟΠΕΚΑ και ΕΦΚΑ καθώς μέχρι και σήμερα δεν έχουν αποδοθεί τα ανάλογα ένσημα και χιλιάδες εργαζόμενοι μένουν χωρίς ασφαλιστική ικανότητα. Σημαντικό να επισημανθεί ότι ο αρχικός μισθός που είχε προβλεφθεί για τους Προσωπικούς Βοηθούς μειώθηκε από τα 1.600 € στα 1.200 € μικτά. Αυτή η μείωση καθιστά το εν λόγω πρόγραμμα λιγότερο ελκυστικό για τους εν λόγω εργαζόμενους και με αυτόν τον τρόπο οι ίδιοι οι ωφελούμενοι είναι εκείνοι εν τέλει που θα επωμιστούν το επιπλέον κόστος της διαφοράς για να καλύψουν τις οικονομικές απαιτήσεις των Προσωπικών Βοηθών.

Άλλο ένα στοιχείο που καταδεικνύει τον «απλοϊκό» σχεδιασμό του Προγράμματος είναι το γεγονός ότι δεν έχουν συμπεριληφθεί παράμετροι όπως βοηθήματα (αμαξίδιο, γερανάκια, ειδικά κρεβάτια, οικονομικά βοηθήματα κ.α.), παροχές για να γίνει προσβάσιμη η κατοικία των Ατόμων με Αναπηρία, τα οποία είχαν καταργηθεί κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Η κρατική αρωγή, όπως πάντα, αρχίζει και τελειώνει, στην «υπόδειξη» της ατομικής ευθύνης και σε μία πρακτική μετάθεσης ευθυνών.

Το πιο σημαντικό, όμως, είναι οι πολυάριθμες καταγγελίες ατόμων με αναπηρία από την Περιφέρεια της Κρήτης, σύμφωνα με τις οποίες κατά την ολοκλήρωση της κλήρωσης της 2^{ης} φάσης του Προγράμματος και τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων παρατηρήθηκε πως η Περιφέρεια της Κρήτης δε συμπεριλήφθηκε στο πρόγραμμα. Μάλιστα, βάσει μαρτυριών και των απαντήσεων που έδωσαν οι διαχειριστές του Κέντρου Εξυπηρέτησης του Προγράμματος φημολογείται πως η Κρήτη δεν πρόκειται να συμπεριληφθεί στο πρόγραμμα πριν το 2025 (!).

Δεδομένου ότι οι ηλικιακοί περιορισμοί του Προγράμματος συνιστούν μία απαράδεκτη διακρίνουσα μεταχείριση,

Δεδομένου ότι η καταπάτηση των εργασιακών δικαιωμάτων των Προσωπικών Βοηθών απειλεί τόσο την επιτυχία του Προγράμματος όσο και την ποιότητα ζωής των ωφελούμενων,

Δεδομένου ότι οι παραπάνω ισχυρισμοί περί αποκλεισμού της Κρήτης από την κλήρωση της 2^{ης} φάσης πλήττουν άμεσα την αξιοπιστία του Προγράμματος,

Ερωτάσθε κυρίες Υπουργοί,

1. Σε ποιες ενέργειες σκοπεύετε να προβείτε για να διορθώσετε την απαράδεκτη ηλικιακή διάκριση με τον αποκλεισμό δύο ευαίσθητων ηλικιακών ομάδων από το Πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για ΑμεΑ»; Προτίθεστε να διευρύνετε το ηλικιακό φάσμα 16-65 ώστε να συμπεριληφθούν όλες οι ηλικιακές ομάδες στο Πρόγραμμα;
2. Σε ποιες διορθωτικές ενέργειες θα προβείτε για τις άνω αναφερόμενες αδικίες εις βάρος των εργαζομένων Προσωπικών Βοηθών;
3. Πώς σκοπεύετε να καταστήσετε το Πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για τα ΑμεΑ» πιο ελκυστικό, πιο δίκαιο και πιο αποτελεσματικό;
4. Σκοπεύετε να άρετε τον άδικο αποκλεισμό των συγγενών των Ατόμων με Αναπηρία από το Πρόγραμμα του Προσωπικού Βοηθού των ΑμεΑ;
5. Προτίθεστε να εφαρμόσετε στο Πρόγραμμα κριτήρια προτεραιότητας με βάση τη σοβαρότητα της αναπηρίας και την αμεσότερη ανάγκη βοήθειας;
6. Έχετε προβεί σε αξιολόγηση της α' φάσης του Προγράμματος; Αν ναι, ποια τα αποτελέσματα και ποιες οι βελτιώσεις ή οι προσθήκες που έλαβαν χώρα κατά τη β' φάση του Προγράμματος;
7. Ποιος είναι ο συνολικός αριθμός των Προσωπικών Βοηθών και των Ωφελούμενων που επιλέχτηκαν ανά Περιφέρεια και ανά Νομό κατά τη β' φάση του Προγράμματος;

Επιπλέον, παρακαλούνται οι κυρίες Υπουργοί όπως καταθέσουν τα σχετικά στοιχεία που απεικονίζουν τον συνολικό αριθμό των Προσωπικών Βοηθών και των Ωφελούμενων του Προγράμματος που επιλέχτηκαν ανά Περιφέρεια και ανά Νομό κατά τη β' φάση του Προγράμματος.

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Αικατερίνη Σπυριδάκη

Γιώργος Μουλκιώτης

Αικατερίνη Καζάνη

Ελένη Βατσινά

Φραγκίσκος Παρασύρης

Εμμανουήλ Χνάρης